

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ:

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

ГЛАВНИ УРЕДНИК:

Јован Живановић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Иван Маширевић

Бр. 11.	Излази једанпут месечно	Цена је листу на годину 4 К. или 5 дин.	Година IV.
---------	-------------------------	--	---------------

П О З И В

на

ГЛАВНУ СКУПШТИНУ „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ У РУМИ“!

По §-у 11. својих правила а по одредби лањске главне редовне скупштине одржане у Руми 16. (28.) августа 1899. године држаће „Српска пчеларска задруга у Руми“ редовну главну скупштину у четвртак 17. (30.) августа о. год. у Срем. Карловцима у гимназ. дворани у 9 сати пре подне са овим

дневним редом:

1. Извештај управе о својој раду и напретку задруге;
2. Избор нове управе и разрешење старе;
3. Претресане питања: „како да задруга бројно ојача?“
4. Евентуални предлози, и
5. предавање из пчеларства,

Предавање ће држати госп. професор Јован Жива-

новић: „професор Др. Бихнер и пчела или старопчелари и младопчелари“ а госп. Иван Маширевић: „вештачко саће и важност јаких кошница“. Г. Иван Каменар, учитељ предаваће: Кад уједају пчеле и зашто уједају? Предаваће такође и пароси Ђорђе Коларовић, Васа Латинкић и Марко Шаула.

Позивају се чланови друштвени а и остали пријатељи пчеларства и ове једине српске економне стручне задруге, да изволе у што већем броју сабрати се на ову главну скупштину. Посетиоци ове скупштине имаће прилику, да се поуче из напред споменутих предавања а не мање ће се користити проучавањем узорнога и великога пчелињака професора Живановића.

Из седнице управног одбора „Српске пчеларске задруге у Руми“, држане 2. (15.) јулија 1900. године.

Тајник:

Марко Шаула.

Председник:

Тоша Богдановић

Отрџан мед.

„Sie sind voll Honig, die Blumen;
Aber nur die Biene findet die Süßigkeit aus.“
Гете.

Читао сам подавно њемачки пријевод Ксенофонтове „Анабазе“. У њему сам нашао доста лијепих и занимљивих цртица, којима бих могао метати напоредо њеке из садашњег живота мојих земљака по личокрбавској жупанији, али сам тек добро запамтио оно мјесто у IV. књизи (гл. 8.), на којему се прича, како су настрадали Јелини једући отровна меда. Већ сам се више пута накањивао, да поведем ријеч о таквоме меду, али сам се разбио свагда на томе, што као непчелар немам при руци ни богате пчеларске књижевности. И сад се упуштам у овај посао само са оним градивом, што сам га покупио из неколико зоолошких и хемијских дјела, но уједно молим сл. уредништво овога вјешто уређиванага „Срп. Пчелара“, да допуни оно, што се мени отело. Поменуто мјесто у „Анабази“ гласи овако: „Јелини

се попеше на вис и наставише у много села, која бјеху изобилна храном. У томе им крају бјеше зазорно само то, што има много кошњица; сви војници, који једоше саћа, *изгубише свијест, па их проби оно и напријед и на-траг, те ни један не могаше стајати усрав.* Они између њих, који га поједоше мало, бијаху налик на ољољана (пијана трештена) човјека; а који га *опет једоше много, ти или полудјеше или их снађоше муке као да се растају душом.* Попадало их је тако много, све једно као да се догодила ту каква погибао; и тога ради бјеше велика потиштеност. Сјутрадан освануше сви живи, па готово у истом сату дођоше к себи; трећи и четврти дан поустајаху као да се опоравише послије каква тровања“. (Испореди пријевод у „*Primjerima iz grčke književnosti*“ од г. проф. *Ст. Сенца* (Загреб 1894. стр. 273.).

У књизи „*Српски Пчелар*“, што ју је написао г. проф. Јован *Живановић*, говори се на по се „*О меду*“ (на стр. 155.—161.), ма о отровноме меду не нађох ту ништа.* *Л. К. Шмарда* пише у својој зоологији: „Ако је мед сабран са отровних биљака, дјелује често отровно, кад се једе“. „*Hagers Untersuchungen*“ казују: „Тврде, да се опазило на меду, што је прикупљен са отровних биљака, е има отровна својства“ (Липиска 1888. стр. 463.). Др. *О. Дамар* вели: „Нарочито стоји до нектара укус и мирис (меда), али он може још да утјече и другачије на њ, будући да је било случајева, гдје су се појавили знакови као од каква тровања, кад се кувало меда, који је потекао од отровних биљака“ („*Illustriertes Leicon der Verfälschungen*“, Липиска 1887. стр. 369.). Др. *Ј. Берн* напомиње у своме дјелу „*Allgemeine Warenkunde*“ ово: „Мед може бити отрован, ако у коме крају има отровних биљака, којима цвјетови обилују нектаром“ (стр. 33.). Као примјере наводи он биљке *једић* (*Aconitum*) *рододрендон*, *азалеје* и *олеандар*. Али овај писац вели понаособ и то, да у „*Малој Азији* има омамљивога меда, делибала’ који омамљује, а пчеле га приправљају из цвјетова *понтјјске азалеје* (*Azalea pon-*

* Види чланке „*Нешто о меду*“ у „*Српском Пчелару*“ за год. I. (стр. 33.) и „*Мед као храна и лијек*“ у истој листу те године (стр. 136.).

tica)." Др. Херман Томс (Thoms) и др. Ернст Гилг (Gilg) написали су књигу „Einführung in die praktische Nahrungsmittelchemie“ (Липска 1899.), у којој је мјесто описано, шта је мед и како се истражује ова или она особитост његова. Ту читамо: „Мед, што је сабран из цвјетова *понтитјске азалеје*, јесте отрован, јер у њему има *андромедотоксима*“ (стр. 257.). Овога хемијског споја има и у врсти *понтитјски рододендрон* (*Rhododendron ponticum*), бар тако нађох у дјелу „Chemisches Handwörterbuch“.

Напоменута мучица од меда снашла је Јелине, кад су били међу Макронима (Macroccephali); а како ево знамо, да у ономе крају, што је на јужној обали Црнога Мора, расту понтитјске азалеје и понтитјски рододендрони, сва је прилика, те да је његов састојак андромедотоксин био узрок тој невољи њиховој.

Сјећам се добро, да сам слушао као дијете, како приповиједаху људи, е се овај или онај сељак ваљао од муке, кад је окусио меда само с врха жлице (кашике). Но је ли у тим случајевима била кривица до меда, или је пак био слаб желудац у тих сељака, о томе не знам ништа да кажем. А на пошљетку молим поштоване пчеларе, да се распитају по народу за такве догађаје, па ћемо можда дознати још коју више о различном утјецају меда на човјечји организам. Па знаћемо онда и то, за што се н. пр. по Сријему говори, кад се јело меда: „Пиј воде, да се опере пупак!“**

Моја Медиџ
(Загреб)

** Што у мојој књизи „Српски Пчелар“ нема ништа о отровном меду, то је моја пчеларска политика, јер сам се бојао да не бих писањем о отровном меду кога одвратио од пчеларења. О томе се писало много у њемачкој пчеларској књижевности и зна се да отровнога меда има у Малој Азији јужно од Црнога Мора, гдје у множини расте рододендрон. Таквих биљака отровних нема у Европи, које би у маси расле, као што је бијели босиљак, врба, липа и друге наше биљке, кад би биле отровне, заиста би им и нектар отрован био, од којег би се могли и одвратити. Али таквих биљака нема као што је рододендрон на југу Црнога мора у Малој Азији. Што се пак многи људи и код нас у Европи, кад окусе мало меда превијају од муке, то је знак слабога желудца. У сваком меду има нешто мравиње киселине, које не може сваки желудац да поднесе, као што њеки не могу да подносе мравиње киселине ни од убода пчелињег него их спопадне мука. Таких сам случајева имао међу својим ученицима, богословима, међу којима гдјекоји није смио јести меда, а другога опет спопапа би мука од убода пчелињег. Прво долази

Туђица или крадљивица.

Ја сам у свој „Српски рјечник за кованџије“ узео и ријеч „*Крадљивица*“. Њу сам нашао у Аврама Максимовића „Пчелару“. Па је и Мојо Медић за потврду те ријечи нашао је у Чича-Срећку. Истина та се ријеч налази у књижевника пчеларских, али та ријеч није народна ријеч. Ту су ријеч књижевници унијели у своја дјела и без сваке су је сумње пренијели из немачкога Raubbienne. Народ српски пак не зове никад Raubbienne *крадљивицом* него *туђицом*. И за дивно чудо како су народ наш т. ј. српски народни пчелари знали увијек боље да схвате пчелу и живот њен него њемачки народни пчелари. Испоредимо своју ријеч *матица* са њемачком der Weisel или die Bienenkönigin. Те ријечи постале су од кривога схваћања матице. Матица нити је der Weisel т. ј. која показује пут кад рој излази, која прво излази, јер то није истина, нити die Bienenkönigin, јер и то није истина, него је она једина матица у кошници, која умножава друштво. То је њен посао и то је једини њен посао. За други посао у кошници она не зна, нити јој је природа још какав други посао одредила. Зато њој друго име никакво не приличи него матица т. ј. мати, која носи јаја и размножава друштво. Ко зна живот пчелињи, тај одмах може видјети да су Нијемци назвали матицу по кривом својем схваћању der Weisel или die Bienenkönigin. Па тако су исто по кривом својем схваћању назвали Нијемци оне пчеле, које улазе у туђе кошнице те тобоже мед краду, *крадљивицама* die Raubbienen. Али пчеле нијесу крадљивице. У пчела нема особите врсте, која би се забављала крађом. Ми радо

од слабога желуца, а друго од ванредне осјетљивости тијела. Ми се дакле не требамо бојати у Европи од отровнога меда, јер га заиста нема код нас. У мојем „Српском Пчелару“ има још којешта, што нијесам хтио спомињати, јер сам држао да би могло имати рђаве пошљедице. Тако нијесам хотимице хтио споменути како би могао пчелар туђице својега сусједа, које наваљују на његов пчелињак, похватати и сасвијем својега сусједа пчелињак упропастити. То нијесам хтио спомињати, јер сам држао, да би се могао и наћи какав бездушан пчелар, који би тако што и урадио. Зато сам волио тако што и изоставити као што сам и изоставио да споменем отрован мед, јер сам се бојао да нећу тијем којега пчелара изгубити и многе одвратити да не једу меда, који је врло љековит и подиже нам здравље. Гл. уредник.

људска својства, људске навике и особине пренашамо на животиње, па и на пчеле. Али то није добро, јер пчеле, што раде, не раде по својој вољи и памети, него све што раде, раде по законима природним и испод њих се не могу извући. Пчели је одредила природа да сабира сваку сласт, која се налази у природи, па она томе неоодољивом закону није кадра стати на пут. Она мора купити сваку сласт, па ма је гдје нашла. Ако сласти нема у чашицама цвјетним, а има је по лишћу од дрвета или по гранчицама од дрвета, оно ће сабирати ту сласт, коју ми зовемо медљиком и која постаје од екскремената лисних ушију. Ако нема паше, она ће по великим градовима улијетати у фабрике за шећер, те ће одатле сабирати шећер и начиниће велике штете газдама од таквих фабрика. Али се за то ипак не смије казати да пчела краде шећер, да је она крадљивица, јер она не краде него по неоодољивом закону природном сабира шећер. Она не чини то што хоће него што мора да чини тако, јер она све што ради, ради по инстинкту, по неоодољивом закону природном. Њој је свеједно сабирала она мед из цвјетних чашица или са лишћа медљику или из фабрике шећер, или из какве стаје пчеларске мед ако га осјети или напошљетку из самијех туђих кошница само ако га осјети и ако у њих може продријети. Пчела мора сабирати сваку сласт, па ма гдје та сласт била и баш оне пчеле, које наваљују и на туђе кошнице, да би само сабрале меда, јесу највредније или боље да кажемо, стоје њекако још чвршће под неоодољивим законима природним. Оне не краду, него морају да раде, куда их закон природни гони и тјера. Зато њих српски народни пчелари и зову *туђице*, а никад крадљице. Оне се зову *туђице*, што су заиста онијем кошницама, на које нападају, *туђице*, т. ј. не припадају друштву онијех кошница, на које нападају. Оне су друштву, на које нападају, *туђице*. Народ их не схваћа као крадљивице него као *туђице*, јер он потпуно зна да пчела мора сабира и мед и сваку сласт, па ма гдје то било. Пчелари српски народни знају кад се *туђице* појаве да су већином они сами криви, да су из непажње при прихрањивању пчела

сами изазвали туђице и ја се морам српским народним пчеларима дивити како они коректно по природи схваћају пчелу што се све види и огледа на народној терминологији. Ја се дивим српским народним пчеларима, што њихово схваћање о пчели одговара најновијим тумачењима природних наука. Ја се клањам духу народном. Дакле српски интелегентан пчелар не смије пчелу звати *крадљивицом* него *туђицом*, јер то је прави народни термин, који одговара потпуно тумачењима онијех људи, који се природним наукама баве. Пчела не краде него сабира.

Овдје ћу непошљетку још њешто додати. Интелигентни пчелари мисле, да туђице нападају слабице. Али и то није истина и ја сам се пошљедњих година освједочио, да баш нападају на нај јаче. То је сасвијем природно. Оне кошнице, које су јаке по друштву и које имају у прољеће највише меда, на те туђице највише и нападају, јер из таких кошница јаким мирис од меда највећма струји и шири се напоље. На таке кошњице сасвијем природно морају нападати туђице, особито у рано прољеће кад још нема никакве паше, јер нападање туђица на туђе кошњице бива само онда кад нема у природи паше, а то је обично у рано прољеће и у доцну јесен, у којим крајевима у то вријеме нема паше. Туђице обично од јаким кошница буду одбијене, те онда на сусједне слабице навале, којима, ако их пчелар не опази, до пошљедње капке однесу мед. Кад не могу у јаке кошнице да продру, онда се окоме на слабице, које напошљетку страдају. Мирис од меда из јаким кошница изазове туђице, а напошљетку слабице страдају, зато у рано прољеће и у доцну јесен треба сузивати лета баш јаким кошницама, јер из њих се расипа мирис напоље, који изазива туђице. Напошљетку морамо казати да туђице не нападају на друге кошнице, што немају меда, што их је глад на то натјерала, јер оне баш напротив имају меда; њихова друштва су најјача друштва, а меда имају највише од свијех других кошница и оне баш за то што су снажне и што имају највише меда, могу најбоље нагон природни да извр-

шују т. ј. да сабирају мед и да га осјете и по другим мјестима кад га у природи нема. Оне дакле раде по неодољивом закону природном, зато оне нису *крадљивице* него *туђице*.

Гл. уредник.

Шта је прије „Пчелара“ Аврама Максимовића од 1810 г. писано у српској пчеларској књижевности?

А сам у својој књизи „Српски Пчелар“ навео кратко упутство за пчеларе у војничкој крајини од год. 1808. латиницом штампано на 28 страна малог формата. То је дакле упутство за двије године прије Аврама Максимовића „Пчелара“ штампано у Бечу. Сад имамо да забиљежимо још два календара, један 1792. а други 1807. за које досад нијесмо знали. Први носи натпис: *Славно-сербски мѣсѡцословъ за лѣто высокосное 1792. кое састоитъ ѿ 366 дней и содержитъ въ себѣ кромѣ восточнаго, и Римски календаръ, съ Єваггелиама въ всакую Недѣлю чтомыа, четыри фертала Мѣа, мѣнѡ и ѹшавъ, родословіе дома Австрѣйскаго, Личное состоаніе высокославныа, Гиллрѣцескыа Канцеларѣи, Милость царскю народѡ сербскою дарованю. Въ Бѣннѣ, трѡдомъ и иждивеніемъ Маркідесъ Пулиѡ** при коихъ находитсѡ. Други календар од год. 1807. има натпис овај: *Мѣсѡцословъ на лѣто ѿ рождества Христова 1807. еже есть простое, сирѣчь: изъ 365 дней состоашее, сочиненый въ оупотребленіе Славно-Сербскаго и Балахійскаго народа въ цесаро королевскихъ Державахъ шверѣтающагосѡ, содержашій въ себѣ кромѣ различныхъ и иждныхъ оуказаній мѣсѡцословныхъ Бетхій, и Новый Мѣсѡцословъ. Повседнѣвное восхожденіе и захожденіе солнца. Долготѡ каждаго дня. Днныа четверты съ въздшными приключеніама ѣхъ. Родословіе нынѣ владѣющихъ Царей и Королей во Європѣ. Назначеніе Началствъ Дѡховныхъ восточныхъ Цркви. Назначеніе Торговствъ. Общее теченіе Поштъ. На конецъ слѣдуютъ различнаа въ жизни*

* Исти је Маркидес Пулијо почео издавати 14. (26.) марта 1791. у Бечу прве српске политичке новине с натписом „Сербскія Новины“.

человѣчестѣи полезила наставленіа и проч. Из Бѣдинѣ градѣ, Печатанѣ при Кралевскомѣ Оуниверсит. Писмены Главено-Сервскіа Печатни.** Оба ова календара написана су управо за економѣ, јер осим родословіа царей и кралей, осим достоинствѣ дѣховныхѣ сватѣа восточныхѣ церкве, осим торгѣвѣ и један и други је „Нови, Гелскіи и Икономическіи календарѣ, содержающій у себи краткое и основаное наставленіе за Геланіе, и Посленике“. Све је удешено по мјесецима шта се ради и како се ради у свијем гранама економским. Сваки мјесец има VII раздѣленіа. I. Послови при сѣлѣню Нѣкиа и Ливада. II. Послови у Башчама. III. Послови у виногради. IV. Послови у Шѣми. V. Раднѣа при Марви. VI. Раднѣа около Пчела, или Кованлѣка. VII. Раднѣа домаћѣа. Први календар од 1792 г. има радѣе економске само за јануар, фебруар и март и на свршетку се каже. N. B. Прочи месеци егда готови вѣдѣтѣ, серб. новином назначитисѣ вѣдѣтѣ. У другом календару од год. 1807. почиу радѣе економске од мјесеца априла па се свршују са декембром. Очевидно се види да је овај други календар продужење првога што се тиче економскога дијела. Како по томе, тако и по економским техничким изразима и језику види се јасно да је један исти писао и први и други календар и да је други продужење првога што се тиче економскога дијела. Из опће економије нас се тиче пчеларски дио, који редовно свакога мјесеца долази на VI. мјесто. Ја мислим да не ћу погријешити, ако прибиљежим све радѣе на пчелињаку преко свијех мјесеци из ова два календара. Нека се види шта је писано о пчеларству прије „Пчелара“ Аврама Максимовића, нашега првога веома ваљаного пчелара и књижевника пчеларскога и како је писано, и нека се зна да су наши стари боље схватили и знали шта треба писати за наш народ и нека се зна да ми Срби у Хрватској и Угарској немамо ни данас такога економскога календара као што су та два, нека се зна да су наши стари боље знали шта је економија, и да су знали да без економскога напруга

** Ова два календара добили смо од протојереја Дим. Руварца, да их употребимо у „Српском Пчелару“.

не може бити никаквога напретка, да је економија темељ народноме благостању.

Из календара од год. 1892: VI раздјелније. За мјесец јануар. Радња при кошницама. в. Шта треба с пчелама овог месеца чинити? ѿ. Кошнице од једног места на друго преносити, сад је најспособније време. На меком времену, кад солнце сија, и снега не наводи се, можеш рупу кошничну од полудене стране отворити, и како време заладни, затворити. Ако ли је време неповољно, то пчеле у њиовом зимњем сну досађивати не ваља. Ако су се пчеле већ пробудиле, то треба кошничну рупу об дан с вратаоци од избушеног плеха или исплетене жице снабдити, да воздух получују. На мишевеве ваља точно пазити да квар не учину.

(Свршиће се.)

Гл. уредник.

* в. значи вопреск (питање) а ѿ ѿвѣткз (одговор).

И з в е ш т а ј

управног одбора „српске пчеларске задруге у Руми“
о своме раду и стању задруге.

Славна скуаштино!

Од важнијих послова, које је потписана управа у течају ове године обавила први је био представка на Високу краљ. земаљску владу у Загребу ради припомоћи од 800 круна годишње. На ту представку одговорила је влада решењем својим од 24., децембра 1899., бр. 84750 ово:

„Од средставах намјењених за подпору пчеларских друштава у прорачуну краљевинах Хрватске и Славоније добива редовну субвенцију од 600 фор., годишње само хрв. слав. пчеларско друштво у Осијеку, које је устројено као централно друштво на сличан начин као што су устројена господарска друштва у Загребу и Осијеку. То исто друштво добива за издавање свога листа редовну годишњу подпору од 100 фор. Осим овога друштва недобива ниједно пчеларско друштво редовну субвенцију нити му се таква може дати из земаљских средстава.

Краљ. хрв. слав. земаљска влада одјел за унутарње послове напуштајући уредбу путујућег учитеља за пчеларство позвала је пчеларско друштво у Осијеку и оно у Загребу, нека преузму свако у 4 жупаније обуку у пчеларству по учитељима које на одобрење предложе краљ. зем. влади. За то обучавање даје се друштвима у појединих жупанијах, по 100 фор. из прорачуном осјегураних у то име средставах.

Пошто се међутим хрв. слав. пчеларско друштво у Осијеку није тому позиву краљ. земаљске владе одазвати у положају било, повјерила је краљ. земаљска влада бригу око обуке у пчеларству за жупанију сремску уз препоруку те кр. жупанијске области пчеларском друштву у Вуковару. Обзиром на велико подручје жупаније сријемске вољна је краљ. земаљска влада и „српској пчеларској задрузи у Руми“ уз исте увјете као пчеларском друштву у Вуковару повјерити обуку у пчеларењу за један дио жупаније, те се позивље кр. жупанијска област, да овамо стави предлог, који обсег би се имао дати дјелокругу једног и другог друштва. —

За то дјеловање задруге добиватиће иста годишњу подпору од 100 фор. — За издавање друштвеног листа и т. д. пако краљ. земаљска влада према гореизложеному није у положају дати друштву редовиту какову припомоћ из земаљских средстава“.

Caeteris exmissis.

Уз тако тешке увете није могао управни овај одбор примити тако малу припомоћ, него се у седници својој 10 (22., фебруара 1900., обратио образложеном представком високој краљ. земаљској влади, да горехваљено решење своје тако преиначити изволи, да подељену припомоћ „српској пчеларској задрузи у Руми“ у течај стави без ограничавања на издржавање учитеља путника из разлога: што је „српска пчеларска задруга још у своме зачетку, те када одбије трошкове око листа не може према својим slabим материјалним силама и са тако малом припомоћи за сада још издржавати свога путника учитеља пчеларства. Не може ни из тога разлога, што преостатак по подмирењу трошкова око листа мора улагати у друштвени пчелињак, јер без добро уређеног пчелињака свог тешко је пчеларском друштву успешно деловати. Потребу путника учитеља за пчеларство надокнађује „српска пчеларска задруга“ преда-

вањима, која држи друштвени тајник на пчелињаку а уредник листа задруге пречасни госп. Иван Маширевић у Фрушкогорским манастирима за манастире и народ из околних места, те јој је и из тога разлога нужнија потпора за унутарње развијање.

На ову представку није управа још ни до данас решења добила.

На молбу поднету имовној општини у Митровици ради годишње припомоћи од 400 круна у име које би потпоре задруга у шездесет имовној општини подручних општина слала свој орган и убројила имовну опшину у чланове утемељаче, одговорио је господарствени уред имовне општине 30 децембра 1899. бр. 5279. да молби удовољено није, што је и висока краљ. земаљска влада у Загребу 8. децембра 1899. бр. 81249. одобрила.

Управни одбор обратио се поново на имовну опшину ради ванредне припомоћи, пошто славно-иста таке потпоре даје разним културно просветним и господарским друштвима. Решење на ову поновну молбу није до данас стигло.

У жељи, да „српску пчеларску задругу“ ојача сталним члановима, обратио се управни одбор представком кр. котарској области у Руми, да позове своја подручна општинска поглаварства, да школе у задругу упишу. Што није с те стране до данас жељени успех постигнут узрок је, што су општине своје прорачуне обавиле биле већ, и надати се, да код идућег прорачуна „срп. пчеларску задругу“ из вида изгубити неће. Пошто је у манастирима заведено пчеларство, то да би им „српска пчеларска задруга“ у том раду начином својим на руку ићи могла а она да добије 14 сталних чланова, обратио се управни одбор молбом на архиђејезални административни одбор у Карловцима, да позове подручне манастире, да се у задругу упишу. Посебно су још позвани и сви настојатељи манастирски, многе познате и имућније личности, новчани заводи и црквене општине, да било чланарином или припомоћи „српску пчеларску задругу“ помогну.

Замољена је и пречасна архиђејезална конзисторија, да архиђејезалном свештенству препоручити изволи, да у задругу ступи и уједињеним силама поради, да се пчеларство што лакше и брже до национално економске вредности дигне.

Осим позива управљеног на пчеларе и пријатеље привреде штамнаног у „Срп. Пчелару“ и у политичним листовима замо-

љени су сви 74 повереника задруге за марније прикупљање чланова и чланарине.

За подизање друштвеног пчелињака учињено је такођер, колико се могло учинити. Измољено је од трговишног заступства у Руми 1000[□] земљишта за пчелињак и набављено 8 ројева, који су смештени у 5 Живановићевки, једну Албертијевку, једну Воркапићеву и једну плетару. Набаву осталих система кошница и подигнуће павиљона није могао одбор извести без одобрења скупштине.

Ради оснивања друштвене библиотеке замољена су уредништва „Њиве“, „Привредника“, београдског „Пчелара“ „Мађарске пчеле“, да један број задрузи за библиотеку бесплатно слати изволе. Замољен је госп. професор Јован Живановић и Иван Маширевић да своја пчеларска дела и досадање бројеве „Срп. Пчелара“ задрузи у исту сврху пошаљу.

По прошлогодишњој управи наднесени и у скупштини 16/28 августа 1899. гор. бр. 25./5. примљени предлог за измену §а 6. правила задруге поднела је управа високој краљ. земаљској влади на потврду, но пошто потврда до данас стигла није убирала је управа чланарину по пропису §а 6. друштвених правила.

Завршујући овај свој извештај моли потписана управа, да га славна скупштина на знање и одобрење узети и нову управу изабрати изволи, да и други по свом најбољем знању и умењу напретку миле нам „српске пчеларске задруге“ послужити могу.

Из седнице управног одбора „српске пчеларске задруге у Руми“, држане 2/15. јулија 1900. године.

тајник :

председник :

Марко Шаула с. р. Теодор Богдановић с. р.

П а б и р ц и

— На другом главном годишњем збору Српскога пчеларског друштва држаном 16. априла у Београду закључено је да се приреди у другој половини септембра I. пчеларска изложба са наградама и I. пчеларски повремени конгрес, на којем би се расправљала питања ова: а) којих се

мера ваља прихватити поред дојакошњих, те да се наше пчеларство јаче развије и унапреди. б.) који систем кошнице са покретним саџем треба усвојити према нашим приликама.

— У њеном селу њемачком дође дијецезан епископ пароху и замоли га да му буде гост, али да не смије ништа особито за њега приправљати него сасвијем обичан ручак. Парох дијецезану обећа, али не одржи ријеч, него припреми сјајан ручак. Дијецезан се зачуди такој ручку и почне пароху пребацивати како није паметно тако разбацити на јело. Умирите се ваше преосвештенство! Овај ручак није приправљен од дохотка моје парохије. Па онда сте ваљда од куће богат, наслиједили сте ваљда од оца својега — рећи ће дијецезан. Није ваше преосвештенство. Па откуд онда то? — рећи ће дијецезан. Ја имам женски манастир са врло много ћелија. Тај ми не да да ничим не оскудијевам. Шта ви имате манастир? Па ја не знам да у овом мјесту има какав манастир. То је чудно! Одгонените ми ту загонетку? Ја хоћу да видим тај манастир. Ваше преосвештенство! послјје ручка ћу вам манастир показати. И послјје ручка одведе парох својега дијецезана на свој пчелињак и рече му: Ваше преосвештенство! Ово је манастир, који нам је данас дао сјајан ручак. Он ми доноси много више него што ми је годишње потребно за живот, те могу и своје госте пристојно дочекати. Приход пак од парохије ја подијелим сиротињи. Како се томе дијецезан зачудио и задивно, те се напошљетку са великим задовољством опростио од својега пароха. Послјје краткога времена из исте дијецезе дођу њеколико пароха истоме својем дијецезану да им да боље парохије. На то им дијецезан исприча о пароху, који га је онако сјајно угостио и узвикне им: Држите пчеле, држите пчеле! Пчеларите, пчеларите!

— Њени француски кемичар покушао да изнађе средство против уједа змијина, против отрова змијина и као што пишу нашао је средство у отрову пчелињем. Он је покушао на псима. Дао је да отровна змија уједе пса, па је онда у рану, гдје је змија ујела, уштрицао пчелињег отрова. Послјје овога је пас добио малу грозницу и за њеколико се сати сасвијем опоравио.

Нове књиге.

— О савршенијим сушницама за сушење шљива и њиховом значају за пољску привреду у Србији од *Косте Д. Главинића* проф. вел. школе и редов. члана срп. пољ. друштва. VI пољопривредно предавање за шири круг слушалаца, држано 16. априла 1900 год. у дому Српског пољопривреднога Друштва. Београд штампарија Д. Димитријевића, Иван-Бегова ул. бр. 1. 1900. Цена 0,40 дин. Може се добити код писца.

Ми препоручујемо ову књижицу, из које се може видјети да

је Главинићева сушница најпрактичнија и од домаће и од других француских сушница, што француске сушнице трипут више коштају од Главинићеве, што француске сушнице за 30 дана израде $3\frac{1}{2}$ до $8\frac{1}{2}$ цената више сухих шљива него обична домаћа српска, али $20\frac{1}{2}$ до $24\frac{1}{2}$ тавара мање од Главинићеве, што Главинићева сушница на 100 кгр. сухих шљива потроши за половину мање горива од француских, а четири пута мање од домаће српске, што Главинићева сушница даје од 100 кгр. сирових шљива по 6,45 кгр. више сухих шљива но обична домаћа сушница, а 5,50 кгр. више од француских. Ми честитамо г. Главинићу на овако красном успјеху.

Од администрације.

Примили смо од г. Миће Петровића, благајника пчел. вођарске задруге у Београду 10 динара у име претплате за „Српски Пчелар“ за г. Михаила В. Мијаговића из Шапца и Димитрија Грујића из Уровице.

Pozor Pčelari!

Podpisano pčelarsko društvo kani ljeti godine 1901. prirediti u Vukovaru pčelarsku izložbu, dakako, ako dotle ne bi ino koje po bratimsko društvo takovu upriličiti htjelo, u koju svrhu ono odnosnomu društvu prednost ustupa. —

Pčelarstvo je u našoj domovini većinom još posve primitivno, jer racionalno pčelarenje još nije prodrlo u srce naroda. — Slijedeći svrhu i zadaću svoju, ovo je pčelarsko društvo spoznalo, da će si racionalno pčelarenje u sve slojeve društva osobito pako u sam narod samo tada pnt prokrčiti, kada nam sav narod bude upoznao plodove, koje ono marljivu pčelaru pruža, te one koristi koje sitna ali marljiva pčelica svojemu pčelaru u obilje donosi. To vidjeti i upoznati može narod najbolje i jedino na pčelarskoj izložbi, na kojoj bi izložene bile sve vrsti košnica, kao i svi plodovi koje pčelar od meda i voska umije zgotoviti. Pošto bi ovakova samostalna pčelarska izložba bila u našoj domovini prva i jedina svoje vrsti, to je posve naravno, da bi poželjno bilo da ona bude stječistem sviju naprednih pčelara u zemlji, da si tako osvjetlamo obraz i pred narodom i pred vanjskim svijetom, koji bi tu izložbu posjetio, a da to možemo postići, tim lakše, što nam je domovina kao

malo koja zemlja tako bogatom svojem cvietanom kao i popnebljem svojim za pčelarenje reč bi stvorena, pa je pravo čudo, da bogatstvo iste racionalnim pčelarenjem neizrabljujemo tako u vlastitu kao i narodnu probit. —

Pošto je haš sadanje doba pčelarenju najpovolnije, to nam je ovim čast upozoriti svu p. n. gg. pčelare kao i sva pčelarska društva, da tekuću i buduću pčelarsku godinu izvole upotriebiti tomu, da priugotove i sačuvaju što liepših predmeta i pčelinjih proizvoda za gornju pčelarsku izložbu, koja će proljećem buduće godine pravodobno proglašena biti. Na toj pčelarskoj izložbi moći će se izložiti košnice razna sustava, žive pčele, vrsti meda, vosak, proizvodi od meda i voska, kao: medno vino, liker, ocat, bonboni, medenjaci, pčelarsko orudje, pčelarska književna djela, zbirka pčelinjih neprijatelja, u obće sve, što zasjeca u pčelarstvo, a na sudjelovanje na toj izložbi biti će pozvana sva pčelarska društva kao i svi racionalni pčelari u domovini, pa već ovim najučtivije molimo da pčelarska društva i gospoda pčelari vrieme do ljeta iduće godine izvole upotriebiti na priradjivanje izložaka za tu pčelarsku izložbu, da nam ona bude na diku i ponos, a samomu pčelarenju na korist. —

Umoljavamo slavna uredništva svijuh hrvatskih i sapskih listova u domovini, da ovaj proglas izvole u cijenjenim svojim listovima priobćiti, na čemu im ovo društvo unapried izriče toplu zahvalu

Pčelarsko društvo.

U Vukovaru dne 3. srpnja 1900.

Predsjednik:
Ivan Seiler.

Tajnik:
F. Stigelmajer.

Претплата, огласи, рекламације, рукописи и све што се тиче уредништва шаље се уредништву „Српског Пчелара“ у Ср. Карловце.“

Претплату за Србију прима Пчеларско-воћарска задруга у Београду.

За огласе и објаве плаћа се 12 Ф. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 60 Ф. — Неплаћена се писма не примају.

Рукописи се не враћају.

Власници Јован Живановић и Иван Маширевић.

Штампа Српске Манастирске Штампарије. 1900. — 341.